

Månedens fugl. December 2011: Dompap – Pyrrhula pyrrhula

Tekst: Jens Boesen. Foto: Per Huniche Jensen

En af de mest farvestrålende fugle i den danske natur er dompaphannen med sit knaldrøde bryst og bug, sin lysegrå ryg, kulsorte vinger og hale og sin kridhvite over- og undergump.

Hunnen har samme farver som hannen bortset fra at hendes bryst og bug ikke er røde men smukt lillagrå. De har begge et meget tydeligt bredt, hvidt bånd i den sorte vinge og sort kalot og ansigt. Det er hannens dragt – og måske også den buttede figur og de sindige bevægelser – der minder om en tysk domprovst der har givet den navnet der kommer af det tyske Dompfaff.

Dompappens sorte næb er et rigtigt finkenæb, kort og kraftig, beregnet til at behandle de plantefrø og -skud der udgør dens hovedføde selv om den om sommeren også kan tage en del insekter.

Udbredelse

Dompappen er udbredt i hele Europa undtagen i den nordligste del af Skandinavien og i et bredt bælte gennem Asien. I Danmark er der to underarter eller racer: Stor dompap der indvandrede fra Sverige til Sjælland og Bornholm i begyndelsen af 1900-tallet, og lille dompap der indvandrede fra Tyskland til Jylland og Fyn i 1930'erne. Siden er bestanden vokset kraftigt sådan at der nu i

alt er mellem 25.000 og 50.000 par i Danmark. Der er forskelle på de to racer, bl.a. størrelsen, men de er så små at man skal have fuglene ved siden af hinanden for at kunne skelne.

Dompappen findes over hele Danmark, men er ikke så almindelig i Vestjylland nok fordi skovene der i så høj grad er rene nåleskove. Ganske vist er den en skovfugl og bygger gerne sin rede i en tæt gran, men ellers foretrækker den blandskove med både løv- og nåletræer. Det er sådanne skove man finder i Tissø-Åmose-området, og dompappen er da også ganske almindelig i alle områdets skove. I øvrigt findes den også almindeligt i bevoksninger som fx villahaver hvor den gerne går på foderbrættet.

Størstedelen af de danske fugle er standfugle, men nogle få trækker sydpå til Tyskland, Holland og Nordfrankrig om vinteren. Alligevel øges bestanden normalt om vinteren med et kraftigt tilskud af dompapper der trækker hertil fra Skandinavien og Finland, undertiden i så stort antal at der ligefrem er tale om en invasion. Så kan antallet nærme sig en halv million par i Danmark.

Stemme

Når man færdes i skoven er det ofte det karakteristiske kald, et sørgmodigt fløjt, der er det første signal om at der en dompaphan i nærheden. Finder man den – og med dens røde farve er den ikke svær at få øje på – kan man være temmelig sikker på at der også er en hun i nærheden. Hannen og hunnen færdes nemlig sammen året rundt.

I efteråret 2004 var der imidlertid invasion af et stort antal dompapper hvis kald lød anderledes, nærmest som en legetøjstrømpet af plastic. Derfor var der også vittige hoveder der kaldte disse særlige dompapper for „trompapper”. Man antager at det var fugle der var kommet hertil fra et sted langt mod øst i Rusland hvorfra vi ikke normalt får besøg af dompapper.

Dompappens sang er stilfærdig og høres ikke meget. Den er således ikke egnet til at markere et territorium, men er snarere beregnet til at tiltrække hunnen og sætte hende i ynglestemning.

Man har påvist at dompapunger lærer sangen af deres far. Hvis man lod dompapunger vokse op sammen med en kanariefuglehan kom de således til at synge kanariefuglesang. Og ikke nok med det, denne sang blev lært videre fra far til sønner i flere generationer også selv om de sideløbende hørte normal dompapsang.

Denne evne til at lære en bestemt sang var en af grundene til at dompappen tidligere var en yndet burfugl. Hvis man fløjtede for hannerne under opfostringen, kunne de lære at synge små melodier. En anden grund var naturligvis de flotte farver der kunne måle sig med de smukkeste tropefugle.